

Udkast til tale til brug for mødet i Folketingets Retsudvalg den 7. april 2011 og i Folketingets Europaudvalg den 8. april 2011 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. april 2011

[Indledning]

I næste uge afholdes der i Luxembourg rådsmøde om retlige og indre anliggender. Udvalget har modtaget et samlenotat om sagerne på rådsmødet, og jeg kan oplyse, at alle sagerne denne gang forelægges til orientering.

Rådsmødet er det andet formelle rådsmøde under ungarsk formandskab, og der er ganske mange punkter på dagsordenen. Der er dog en del af punkterne, som alene er sat på rådsmødedagsordenen med henblik på en statusorientering, ligesom det også kan nævnes, at kun få af sagerne er til vedtagelse, og de er – i hvert fald set fra et dansk synspunkt – af begrænset rækkevidde.

Jeg kan i øvrigt nævne, at punkt 13 om EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er taget af rådsmødedagsordenen.

Jeg vil i det følgende koncentrere mig om de væsentligste af sagerne, men udvalget er som altid velkommen til at spørge til de sager, som jeg ikke selv nævner.

[Generelt om forbeholdet]

Det er efterhånden blevet en tradition, at jeg begynder min forelæggelse med at minde om, at Lissabon-Traktaten indebærer, at det politimæssige og strafferetlige samarbejde er omfattet af det danske retsforbehold. Som konsekvens heraf deltager Danmark ikke længere i vedtagelsen af ny EU-lovgivning på RIA-området, og denne lovgivning er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark.

Som det fremgår af samlenotatet, er en række af sagerne på dagsordenen omfattet af retsforbeholdet. Det gælder dagsordenens punkt 1-5, som jeg vender tilbage til.

Også dagsordenens punkt 10 om forslag til en arveforordning og punkt 15 og 16 om forslag til forordninger om formueforholdene mellem henholdsvis ægtefæller og registrerede partnere er omfattet af retsforbeholdet.

Som jeg også tidligere har givet udtryk for, vil vi i Justitsministeriet – når vi kender det endelige resultat af forhandlingerne angående de forbeholdsramte forslag, og hvis det danske retsforbehold fortsat eksisterer til den tid – meget nøje vurdere, om der vil være behov for helt eller delvist at gennemføre retsakterne i dansk ret.

Nogle af forslagene vil Danmark dog ikke have mulighed for at gennemføre ensidigt, fordi der er tale om gensidig anerkendelse eller gensidig informationsudveksling. For så vidt angår disse forslag vil vi i Justitsministeriet nøje overveje behovet for at blive tilknyttet forslagene ved indgåelse af en parallelaftale – eller en anden form for samarbejdsaftale – mellem Danmark og EU. Det gælder dagsordenens punkt 1 og 3, der drejer sig om et direktivforslag om en europæisk efterforskningskendelse og et direktivforslag om anvendelse af PNR-oplysninger.

Som jeg tidligere har understreget over for udvalget, viser de hidtidige erfaringer med parallelaftaler dog, at Danmark ikke på forhånd kan forvente, at en anmodning om en parallelaftale vil blive imødekommet, at EU anser parallelaftaler for at have ekstraordinær og midlertidig karakter, og at indgåelsen af sådanne aftaler er en meget langstrakt proces.

[En europæisk efterforskningskendelse i straffesager]

Som jeg allerede har nævnt, handler dagsordenens **første punkt** om et direktivforslag om den europæiske efterforskningskendelse. Sagen er tidligere nævnt for udvalget, senest forud for rådsmødet i december sidste år.

Formålet med forslaget er at indføre et samlet system for medlemsstaternes anmodninger om retshjælp til indsamling og fremskaffelse af bevismateriale, der befinder sig i en anden medlemsstat.

Forslaget bygger på princippet om gensidig anerkendelse, der kendes fra bl.a. den europæiske arrestordre, og indebærer, at medlemsstaterne som udgangspunkt er forpligtede til at anerkende og fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, medmindre der foreligger en afslagsgrund.

Direktivforslaget omfatter retshjælp til langt de fleste typer af efterforskningskridt som f.eks. afhøring, edition, ransagning og beslaglæggelse. Enkelte særlige foranstaltninger som f.eks. fælles efterforskningshold og visse former for aflytning af telekommunikation er dog ikke omfattet af forslaget.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet vil orientere om de drøftelser, der finder sted på arbejdsgruppeniveau. Navnlig drøfter man spørgsmålet om afslagsgrunde, herunder hvorvidt de forskellige efterforskningskridt skal inddeles i kategorier, for hvilke der gælder forskellige afslagsgrunde. Der arbejdes i øjeblikket på en model, hvorefter adgangen til at afslå fuldbyrdelse er bredere, jo mere indgribende efterforskningskridtet er.

[Bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn]

Dagsordenens **punkt 2** handler om forslag til direktiv om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Også denne sag har udvalget hørt om tidligere, senest forud for rådsmødet i december sidste år.

På rådsmødet i december blev der opnået generel enighed om forslaget i Rådet. Forslaget behandles efter den fælles beslutningsprocedure i Lissabon-Traktaten, og det indebærer som bekendt, at Europa-Parlamentet er medlovgiver. Europa-Parlamentet har stillet en række ændringsforslag til forslaget, som for tiden drøftes med Rådet og

Kommissionen i de såkaldte trilogramøder med henblik på at nå til enighed om teksten.

Det forventes, at formandskabet på det kommende rådsmøde alene vil redegøre for status i forhandlingerne med Europa-Parlamentet, men der lægges ikke op til en egentlig debat.

[Retten til information under straffesager]

Det samme gælder i forhold til dagsordenens **punkt 4**, som drejer sig om forslag til direktiv om retten til information i straffesager.

Idéen bag forslaget er, at myndighederne i medlemsstaterne skal informere om, hvilke rettigheder man efter national ret har som mistænkt eller tiltalt i en straffesag.

Sagen er blevet nævnt over for udvalget flere gange før, senest forud for rådsmødet i februar.

Også dette forslag behandles efter den fælles beslutningsprocedure i Lissabon-Traktaten, og formandskabet har netop indledt forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

[Anvendelse af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) med henblik på retshåndhævelse]

Dagsordenens **punkt 3** handler som nævnt om et direktivforslag om anvendelse af passagerlisteoplysninger – såkaldte PNR-oplysninger – med henblik på retshåndhævelse.

Sagen var også på dagsordenen for rådsmødet i februar, men på grund af tidspres blev sagen udskudt til det kommende rådsmøde.

Forslaget har til formål at harmonisere medlemsstaternes lovgivning om luftfartsselskabers videregivelse af PNR-oplysninger i forbindelse med internationale flyvninger til og fra medlemsstaterne med henblik på at bekæmpe terrorhandlinger og grov kriminalitet.

Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal udpege et såkaldt PNR-kontor, der skal være ansvarlig for indsamling og behandling af PNR-oplysninger. Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om luftfartsselskabernes forpligtelser til at videregive oplysninger og nærmere bestemmelser om behandling af oplysningerne, udveksling af oplysningerne mellem medlemsstaterne og videregivelse af oplysningerne til tredjelande. Forslaget indeholder derudover bl.a. et kapitel om databeskyttelse og datasikkerhed.

Det er forventningen, at formandskabet på rådsmødet vil lægge op til en politisk drøftelse af, om interne EU-flyvninger – dvs. flyvninger mellem to EU-medlemsstater – også skal være omfattet af direktivet.

Når der til sin tid – og der vil formentlig gå ganske lang tid – er opnået enighed om direktivforslaget mellem Europa-Parlamentet og Rådet, vil vi som sagt meget nøje vurdere, om der er behov for at forsøge at blive tilknyttet retsakten i form af en parallelaftale.

[Angreb på informationssystemer]

Punkt 5 på dagsordenen handler om et forslag til direktiv om angreb på informationssystemer.

Forslaget lægger op til at kriminalisere forskellige former for IT-kriminalitet og fastsætter bl.a. minimumsregler for straffene. Forslaget har herudover til formål at forbedre samarbejdet mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne med hensyn til angreb på informationssystemer.

Det forventes, at forslaget vil blive forelagt på rådsmødet i næste uge med henblik på at opnå såkaldt generel indstilling.

[Arveforordningen]

Punkt 10 på dagsordenen handler om et forslag til forordning om behandling af arvesager med et grænseoverskridende element.

Helt overordnet indeholder forslaget regler om, hvilken medlemsstats domstole der skal behandle arvesager, og hvilken medlemsstats lovgivning der skal finde anvendelse. Herudover indeholder forslaget regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i andre medlemsstater end der, hvor afgørelsen er truffet, og regler om indførelse af et europæisk arvebevis.

Fælles EU-regler på dette område må overordnet set forventes at ville gøre behandlingen af arvesager med et grænseoverskridende element mindre kompleks.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet vil give en statusorientering og en redegørelse for det fremtidige arbejde med de foreslåede regler. Der forventes altså ikke politiske drøftelser på mødet.

[En autoritativ elektronisk version af Den Europæiske Unions Tidende]

For så vidt angår dagsordenens **punkt 11** kan jeg oplyse udvalget om, at medlemsstaterne har modtaget et dugfrisk forslag til Rådets forordning om elektronisk offentliggørelse af Den Europæiske Unions Tidende, som vil blive præsenteret af Kommissionen på rådsmødet.

På nuværende tidspunkt er papirversionen af EU-Tidende den eneste gyldige og juridisk bindende version.

Forslaget indebærer, at den elektroniske version af EU-Tidende med virkning fra 1. januar 2012 som det klare udgangspunkt vil være den eneste gyldige og juridisk bin-

dende version. Fra det nævnte tidspunkt vil borgere og virksomheder mv. således kunne støtte ret på den elektroniske udgave, som i øvrigt vil være gratis tilgængelig på internettet.

Som bekendt offentliggøres Lovtidende også i elektronisk form som den eneste autoritative version af Lovtidende. På den baggrund er forslaget – set med danske øjne – ikke vidtgående, men derimod et vigtigt skridt til gavn for bl.a. borgerne i EU.

[Formueforhold mellem ægtefæller og de formueretlige konsekvenser af registreret partnerskab]

Dagsordenens **punkt 15 og 16** drejer sig om to nye forslag, nemlig forslag til en forordning om formueforholdet mellem ægtefæller og forslag til en forordning om formueforholdet mellem registrerede partnere.

Forslagene regulerer visse grænseoverskridende aspekter af formueforholdene i et ægteskab eller et registreret partnerskab som f.eks. international kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser.

Drøftelserne af forslagene er endnu ikke gået i gang, og forslagene er alene sat på dagsordenen for at give Kommissionen lejlighed til at komme med en præsentation.

Tak.